

E-nyhetsbrev

maj-juli 2016

Kalendarium läns & riks

Maj

23 Utb föreningskunskap, Sfr Gävle + 7 juni
25 Ungdomskafé, Borlänge
25 Miljökarabé Orsa
27 Gruvseminarium Umeå
28 Signalartskurs, Leksand

Juni

5 Naturnatten
12 Fäbodlar för framtiden! Gävle-Dala, Orsa
17-19 Riksstämman Norrköping
19 De Vilda Blommornas Dag

Juli

25-29 Forskningsresan

Aug

10-14 Fältbiologernas sommarläger

<http://gavleborg-lan.naturskyddsforeningen.se/kalendarium/>
<http://dalarna.naturskyddsforeningen.se/kalendarium/>

Ungdomskafé & Fältis-start

25 maj kl 18, Kafé Peace & Love Borlänge

Lovisa berättar hur det var att vara i Paris under klimatmötet och om Fältbiologerna. Kanske startas en ny klubb? Gratis fika!

<http://borlange.naturskyddsforeningen.se/2016/05/11/nyfiken-pa-faltbiologerna/>

Nationellt gruvseminarium

27 maj Umeå

<http://www.naturskyddsforeningen.se/vad-du-kan-gora/kalender/ratten-till-marken-om-gruvor-manniskor-renar-och-natur>

Signalartskurs

28 maj i Leksand

Lär dig arter som signalerar höga naturvärden.
<http://www.naturskyddsforeningen.se/vad-du-kan-gora/kalender/signalartskurs-leksand>

Naturnatten

5 juni

Se kalendariet sist i nyhetsbrevet.

Fäbodlar för framtiden!

12 juni kl 9.30-18, Orsa Hembygdsgård

Med föreläsningar om ekonomi, natur, kultur, goda exempel m.m. och studiebesök på Östra Grunubergs fäbod. Anmälan senast 31 maj på <http://bit.ly/1TlliRj>

Inbjudan:

<http://www.naturskyddsforeningen.se/vad-du-kan-gora/kalender/fabodar-framtiden-gavle-dala-orsa>

Riksstämman

17-19 juni i Norrköping på *Louis de Geer konsert & kongress* (10 min från stationen)

- Alla handlingar finns digitalt på rikswebb och www.naturkontakt.se
- Nätverksträffar m.m. fredag 17/6
- Utflykter till Kolmården, SMHI, ekologisk gård, sälssafari m.m.

Anmälan senast 26 maj på

www.naturskyddsforeningen.se/riksstamma

08-702 65 52

De Vilda Blommornas Dag

19 juni

Se kalendariet sist i nyhetsbrevet.

Forskningsresan i Dalarna

25-29 juli Öje/Venjan

Välkomna till ett unikt utbildningstillfälle för både vuxna och barn, amatörer och experter. Artkunskaper är inte ett krav, utan vi lär av varandra. I projektet vill vi njuta av naturen, hitta arter samt påverka och utmana skogsbolagen, politikerna och allmänheten om den rådande synen på skogen.

Kostnad 500 kr inkl boende och mat.

Max 50 sovplatser på Öje vandrarhem

<http://www.oje.se/vandrarhem.html>

Anmälan senast 25 juni på särskilt formulär:

<http://bit.ly/24crc2f>

Inbjudan:

<http://www.naturskyddsforeningen.se/vad-du-kan-gora/kalender/forskningsresan-i-dalarna>

Fältisarnas sommarläger

10-14 aug, Lindsbergs kursgård utanför Falun

Är du 12-25 år och intresserad av miljöfrågor men känner att du inte vet så mycket eller vill fördjupa dig mer? Är du sugen på att engagera dig men vet inte hur eller vill du bygga på dina befintliga skillz?

Vill du träffa 100 andra miljöintresserade ungdomar från hela Sverige och Norge?

På Fältbiologernas sommarläger kommer tre hela dagar fyllas med föreläsningar om aktuella miljöproblem och workshops om olika sätt att engagera sig, såklart varvat med utomhusaktiviteter i det härliga sommarvädret. Det kommer finnas en mängd aktiviteter att välja bland både för den totala nybörjaren och mer insatta. Självklart står även bastu och sjöbad på schemat. Häng med du också!

Läs mer och anmäl dig på:

www.faltbiologerna.se/kalendarium/faltbiologernas-sommarlager

Länsstämman Gävleborg

På länsstämman i Voxnadalen valdes en ny styrelse och miljöpriset gick till Nicklas Gustavsson i Hofors för hans entusiastiska arbete med lavar. Stämman avslutades med en mycket trevlig guidning av Maths Östberg på Finnskogsmuséet:

Miljöpriset Gävleborg: <http://gavleborg-lan.naturskyddsforeningen.se/2016/04/25/miljopriset-till-nicklas-gustavsson-hofors/>

Ny styrelse Gävleborg:

<http://gavleborg->

lan.naturskyddsforeningen.se/2016/04/23/lansstamma-ny-styrelse/

Länsstämman Dalarna

På länsstämman i Borlänge valdes ny styrelse med en Fältbiolog-representant, en motion om kontinuitetsskogsbruk och en ny rovdjurspolicy antogs. Miljöpriserna gick till Rättviks Viltjour och Ängsklockans förskola samt miljösvikarpriset till Malung-Sälens kommun för sitt skogsbruk. Som avslutning på stämman hölls en guidad tur i Frostbrunnsdalen, där man kan dricka källa:

Miljöpriser Dalarna:

<http://dalarna.naturskyddsforeningen.se/2016/04/25/miljopriser-for-viltvard-och-giftfri-forskola/>

Ny styrelse Dalarna:

<http://dalarna.naturskyddsforeningen.se/2016/04/25/ny-styrelse-vald-pa-lansstamman/>

Ny rovdjurspolicy Dalarna:

<http://dalarna.naturskyddsforeningen.se/2016/04/25/ny-rovdjurspolicy-antagen-pa-lansstamman/>

Skogscirklarna är igång

Gävleborgs startar 21 maj och Dalarnas (bilden) är redan igång.

Skogskurs med fina fynd!

Bland annat hittades bombmurkla och grön sköldmossa vid den fina bäckravinen i Lindefallet.

<http://gavleborg->

lan.naturskyddsforeningen.se/2016/05/18/skog-och-naturvard-med-sebastian-kirppu/

Seminarium om matsvinn

Naturvårdsverket och SLU m fl föreläste, goda exempel och konkreta projekt för att minska matsvinnet t ex det fantastiska Matakuten i Gävle. Läs referat på

<http://dalarna.naturskyddsforeningen.se/2016/04/07/minska-matsvinnet/>

Studiebesök IKEA

Högstadiel elever från Gylle skola i Borlänge var på studiebesök på IKEA via Naturskyddsföreningens skolprojekt Energifallet. Eleverna ställde kloka frågor t ex hur en fleecepläd kan kosta bara 9 kr och om det är hållbart att transportera grejer över hela världen. Läs mer på www.energifallet.se

<http://dalarna.naturskyddsforeningen.se/2016/04/04/studiebesok-pa-ikea-med-energifallet/>

Succé för Klädbytdagen

Radio Dalarna gjorde ett inslag från Säter bland annat.

Natursnoksutbildningar

Utbildningar hålls i Varberg 19/6, Hammarstrand/Jämtland 3-4/9, Umeå 10-11/9, Göteborg 24-25/9, Boden 24-25/9, Uppsala 1-2/10, Tyresö 22-23/10.

Läs mer och anmäl dig:
<http://www.naturskyddsforeningen.se/natursnokra/bli-ledare>

Värvarteam till Hälsingland

Ett resande värvarteam kommer till Hälsingland (i första hand Hudiksvall och Bollnäs) i september. Vi hoppas på många fler medlemmar och fler aktiva! De har också nyligen varit i Malung-Sälen och Vansbro.

Upptakt Miljövänliga Veckan

1 sept Blge, 3 sept Gävle, senare Hälsingland

Bovarna i badrumsskåpet!

Reg. upptakt inför Miljövänliga Veckan (alltid v. 40). I Dalarna inleds upptakten med studiebesök på företaget CCS i Borlänge kl 15.

Anmälan till
kansli.gavledala@naturskyddsforeningen.se, 070-273 91 55, senast 25 aug.

Klimat effekter

<http://gavleborg-land.naturskyddsforeningen.se/2016/05/18/klimat-effekter/>

Yttrande Sälens Flygplats

<http://dalarna.naturskyddsforeningen.se/2016/05/02/yttrande-detaljplan-salens-flygplats/>

Rädda den svenska maten

<http://gavleborg-land.naturskyddsforeningen.se/2016/05/18/radda-den-svenska-maten/>

Bättre livsmedelsstrategi

<http://dalarna.naturskyddsforeningen.se/2016/05/04/1552/>

Gävleborg 2030 – Gört!

<http://gavleborg-land.naturskyddsforeningen.se/2016/05/14/konferens-gavleborg-2030/>

Naturmorgon om mört

Verkmyraån – ett karpeldorado. Nu svart av mört!
<http://sverigesradio.se/sida/artikel.aspx?programid=1027&artikel=6412720>

Kalendarium

21/5 MORA kl 10-13 Natursnokarna Ätbara växter. Samling vid kyrkan på Sollerön kl 10. Ta med matsäck. Samarr. med Ett Mora för alla
Kontaktperson Kajsa Nyhlén Hansson 073-767 09 24.

21/5 HANEBO m fl Hans Lidman Sällskapet
Vårvandring Vi vandrar från dalstråket vid Stenatjärnarna med speciella naturobjekt upp till fåbodemiljön vid Träckesbo, där valldelägaren och kulturbevararen Roger Persson guidar. Samling 11.00 vid Södra Torget i Edsbyn, medtag fika! Maths Östberg, 070-566 01 68.

SOL RUNT MORA OCH ORSA
Lördagen den 21 maj kl. 10 - 16

Går ni och funderar på att skaffa solfångare eller solceller men känner att ni skulle behöva veta lite mer. Då kan ni passa på och besöka någon eller några av dessa som gärna visar och berättar om sina anläggningar. Det är bara att komma. Ingen föransmälan och det kostar inget.

ORSA	MORA
Leif Friberg (solceller) Turistvägen 611 Mickevål tel. 070-639 42 05	Torbjörn Rjpstrand (solceller) Laxvägen 3 Mora tel 072 3283129
Conny Höglinde (solceller) Södra Bergvägen 25 Orsa. tel. 070-355 04 00	Göran Fiosen (solfångare) Gambälsgatan 20, 792 77 Nushäs tel. 073-093 70 81, 0250-370 81
Birgitta Blomberg Quintino (solceller och solfångare) Dordingata 27 Skattungbyn tel. 076-786 21 50	Einar Bäckström (solfångare) endast 10-14 Norrbygatan 4, 792 96 Värnhus. tel. 0250-453 66, 070-353 08 16
Camilla Björck (solfångare) Högbackavägen 37, 794 33 Orsa. Tel. 070-675 70 14	Andreas Smids (solceller) endast 10-14 Heden 601, 792 96 Värnhus tel. 070-669 50 26
	Jan Nilsson Abborrkammarvägen, Selja, tel. 070-350 25 03

Mellan 10-13 har LE-EL AB i Orsa öppet och hjälper gärna till att berätta om de solceller som de säljer och monterar. Passa på!

22/5 GAGNEF Mojesjön runt Moje bystuga kl 6. Stigen i lövskogen på östra sidan är ofta blöt, så ta på stövlar eller kängor. Kontaktperson: Ragnar Nyberg 0241-61 282.

22/5 – FALUN Naturnokarna. Tema: Blommor och Allemansrätten.
Naturutflykt för barn och föräldrar. Ta med eget fika!
Tid: 10.00 – 12.00. Samling på P till Rottnebyskogens
Naturreservat. Kontaktpersoner: Eva Bååth-Holmqvist,
070-355 11 98, Karin Norrlander. 070-371 03 89.

22/5 ORSA Sådag Allmogeåkern på Brantudden vid småbåtshamnen. Samling 09.00 Ledare: Roland Öjeskog
070-2455375

VEM BESTÄLLEDE KAKAN?
- en kabare om miljö, trolleri och jättelika bakverk.

Upplev science fiction bli verklighet i trollkarlarnas magiska värld, möt butiksgästen som inte vill sälja och hör en dammrättas funderingar. Och inte minst få veta vad som hänt med den försurade abborren. Och träffa de två bagare som vet svaret på vem som beställde kakan...

PÅ RÖDA KVARN I ORSA
ONSDAG 25 MAJ KL. 19 - 20.30
FÖRESTÄLLNINGEN ÄR GRATIS!

Arrangeras av Energi- och Klimatutgåvan i Mora Orsa, Studiefrämjandet, Naturskyddsföreningen DNS Orsa kommun, Mora kommun

26/5 FALUN Salamandernatt! Guide Pär Karlsson, kommunbiolog. Vi träffas på Hälsingtorget kl. 21.30 för samäkning. Tillbaka i stan igen ca 23.30. Ta med fika och ordentliga kläder!

29/5 HANEBO Vårutflykt till Sågtjärn och Gullgruva kl 14:00 träffas vi på parkeringen vid ICA i Kilafors för samäkning. Ta med fika! Har du frågor? Ring Kent tel. 0278-650919 / 070-3501992.

29/5 GÄVLE Naturnokarna – Vandring i Färnebofjärdens nationalpark samt besök på naturum Barnanpassad tema-vandring.

Tid från Gävle: Samling vid konserthusets parkering klockan 10.00.

Från Sandviken: Samling vid Statoil klockan 10.00. Vi samåker i möjligaste mån – anmäl gärna såväl platser över, som behov av att åka med i förväg till veronica.svensk@hos.sandnet.se. Plats vid Färnebofjärden: Samling vid Nationalparkens huvudentré i Sevedskvarnsområdet (på Mattön, några km sydväst om Gysinge) klockan 11.15. Ta med: kläder efter väder, sittunderlag och matsäck (ingen grillning).

Båtresa till Sollen, Ludvika

29 maj

Västerbergslagens krets ordnar en båtresa till ön Sollen i Väsman. Avresa kl.10.00 från Piren. Segelklubben gör resan och kommunekolog J-O Hermansson följer med som guide. Vi är tillbaka ca 16.30.

Utrustning: Matsäck och oömma kläder.
Avgift 100 kr. Anmälan till Gunilla Lundborg tel. 070-638 55 48.

31/5 – FALUN Fredrik Warberg. Tidsverkstaden i Göteborg, föreläser om Klimatlöftet, Välbefinnande och Hållbar konsumtion. Tid och plats meddelas senare. Kontaktperson: Birgitta Johansson, 070-651 41 07.

4/6 ORSA Naturvård på våra ängar. Samling Hällbergs fåbodas med Gökotta kl 09.00. Vi hjälps åt att städa och röja. Ledare: Roland Öjeskog 070-245 53 75, Håkan Rundström 070-665 13 85

4/6 GÄVLE - Valls-Hage dagen. Evenemanget är ett tillfälle att komma ut och andas frisk luft, träffa andra som är nya eller varit i Sverige länge. Ett tillfälle för den nyfikne att lära sig mer om den svenska naturen och vår allemansrätt. Kl. 10-15 i Valls Hage, Tolvforsvägen 28 (vid Skogskyrkogården).

5/6 MORA Naturnatten Hykjeberg. Vi vandrar upp på Hykjeberg som ligger på gränsen mellan Mora och Älvdalen och njuter av utsikten. Naturreservatet har just blivit utvidgat. Läs mer på www.moraoutdoor.se Ta med matsäck. Samäkning från Kajen i Mora.kl 21. Kontaktperson Ulf Jernberg 070-176 37 89

5/6 ORSA Naturnatten Samäkning kl 20.30 från gamla biblioteket till Näsudden. Ta med matsäck. Kontakt: Birgitta Blomberg Quintino, 076- 7862150 och Ewa Andersson, tel 0250-4172

5/6 LEKSAND – Lyssna efter nattsångare under Naturnatta!

Vi går runt Limsjön för att få njuta av kvällen och nattens ljud. Samling i Norsbro, vid Fågelklubben Leksands klubbstuga kl 21:00. Kontaktperson Staffan Müller 070-322 23 45.

5/6 GAGNEF Gråbuan och Gråthålsreservatet Dalviks kvarn, Djurås kl 20 Alt. samling Jerusalem Mockfjärd 20.15 eller vägskalet mot Gråbuan 20.30. Naturnatta firar vi i år genom att vandra från buan till Gråthålet ca 1 km och återvänder senare på kvällen till Gråbuan. Vi hoppas på en fin försommarskväll med fågelsång i fåbodmiljö. Kontaktperson: Pelle Florell 0241-61590. Upplysningar: Selling, tel. 0652-302 21, 0703-44 08 76

5/6 SÄTER Naturnatta på Rösåsen Samling vid Biblioteket kl 19 eller p-platsen Rösåsen kl 19.30. Kontaktperson: Lena 0225-505 64, Staffan 070-206 40 04.

5/6 RÄTTVIK och VOXNADALEN
Naturnatta till Halgonberget. Samling Torget i Rättvik kl 18.00 Guide Rolf Lundkvist. Kontaktperson: Lennart Embro tel. 070-581 26 62

5/6 NORDANSTIG Naturnatten. Vi besöker ”Fågelhällan” norr om Bredstrand i Härte. Ta med fika och något att grilla! Samling: Vid f.d. Brobergs affär i Härte kl 20. Upplysningar: Inger Åhslund tel. 0652 320 50, 0702 70 48 97.

11/6 MORA Familjedag Liljeholmens Bondgård i Våmhus från kl 10. Kom och se på gårdens hästar, höns, hundar, får och grisar. Föreningen bjuder på hästskjuts och fika till barnen, korv och saft. Läs om gården på www.liljeholmensbondgård.se. Kontaktperson Ulf Jernberg 070-176 37 89

11/6 MORA Nattsångare Vi lyssnar på nattsångare som näktergal och busksångare. Samling vid Kajen kl. 21. Kontaktperson Lasse Hansson 070-390 31 25

11/6 ORSA Skåda dagfjärilar med Felix Fotling Samling kl 14.00 vid gamla biblioteket. Ledare: Roland Öjeskog tel 070-2455375

12/6 GÄVLEBORG/DALARNA ORSA
Fåbodkonferens, se artikel.

12/6 LEKSAND – Utflykt till fågelparadis och naturminne. Stora och Lilla Kollsjön med omgivande myrar och våtmarker ligger intill Lundbjörken i Leksand och är ett spännande fågelparadis. Samling vid Kulturhusets parkering i Leksand för samäkning, prel. tid kl 10:00. Medtag gärna kikare. Kontaktperson Åke Tidigs 076-824 73 29.

12/6 MALUNG-SÄLEN Fjärilsexkursion
Lars Pettersson från Lunds Universitet och projektet Svensk Dagfjärilsövervakning kommer att hålla ett föredrag om projektet. Sedan kommer vi att ta oss ut till en fin fjärilsäng och se vilka arter som finns där och lära oss mer om de små livet. Vi startar i aulan på Malungs folkhögskola 11:00. Mer info: Ingela Källén 070-528 40 21. I samarbete med Malungs Folkhögskola.

De Vilda Blommornas Dag 19/6:

HOFORS-TORSÅKER I år rundar vi Bysjön. Samling vid Hästbo f.d. järnvägsstation kl 10. Ta med fika. Barbro Risberg 076-138 29 00

GÄVLE Vandrings vid Timmerrännan i Bomhus. Samling Tempoaffären, Norelund, Bomhus kl 13. Berit Berglund 073-041 40 38

SANDVIKEN Vandrings i Färnebofjärdens nationalpark. Samling P vid Sevedskvarn 3 km S om Gysinge kl 10. Ove Lennström 070-349 09 28

SANDVIKEN Vandrings till Sjöbergs fåbod. Samling P vid ÖB, Vallhov. kl 15. Inga-Greta Andersson 070-354 94 89

LJUSDAL Golfbanan. Samling Coop Ljusdal P mot järnvägen kl 14. Maj Johansson 070-333 63 86, 0651-930 21

OVANÅKER Voxnabruk. Samling Norra Torget Edsbyn kl 13.30. Stefan Olander 070-569 26 90
tart från Vallen.

NORDANSTIG Vandrings längs Jättendalssjön, med start från Vallen. Samling: Brandstationen i Jättendal kl 10. Ann-Christin Jäderholm, 0652-161 81

BORLÄNGE Finnsåsens fd fåbod 15 km SV om Borlänge. Guide: Anders Janols. Ta med eget fika. Samling kl 9.20 vid Maserhallens P för samäkning eller kl 10.00 framför grinden vid skylten ”Skommartjärn” på norra (högra) sidan av RV 50 6,2 km mot Ludvika efter avtagsvägen mot Idkerberg/Sellnäs. Linnea Hedman 076-807 45 03.

FALUN Blomstervandrings Mer info kommer.

AVESTA Vilda blommornas dag vandrings. Samling: P på Högbosidan av Kyrkobron kl 11. Ledare Helena Roininen 0226-554 11, 070-681 52 36

SÄTER Samling Gruvplanen kl. 10. Kontaktperson: Lena 0225-505 64, Staffan 070-206 40 04

GAGNEF Samling Dalviks kvarn, Djurås kl 9. Vandringsledare: Inge Palmkvist. Pelle Florell 0241-61 590.

MALUG-SÄLEN Vandrings på fåboden Byxängsälen. Samling Lidl-parkeringen kl 10. Mats Nordhag 070-206 40 55

RÄTTVIK Jutjärnsängen. Samling Torget i Rättvik kl 10. Gunnar Hagelin 0248-421 39

ORSA Naturandakt med Orsa Församling. Samling kl 10.30 vid kyrkan för färd till blomsterängen. Efter andakten blomstervandrings. Roland Öjeskog 070-245 53 75

20 juni Bushresa, Voxnadalen

<http://www.naturskyddsforeningen.se/vad-du-kan-gora/kalender/bushresa-ovanaker>